

1

ANII COPILĂRIEI

Cu adevărat, zadarnică este viața noastră, bunul material trecător al acestei lumi, bucuriile scurte și tulburi ale vieții acesteia. Fericiți sunt cei care se leapădă de această lume cu cele ale acesteia, pentru Domnul, și merg pe calea cea strâmtă și cu chinuri din ceruri...

(Monahul Agapie din Creta
„Mântuirea păcătoșilor”, cap. 31)

Copilul slăbuț de doisprezece ani, cu ochii lui negri ce scânteiau, citea cu voce tare din cartea veche și ruptă. Acesta citea în timp ce un grup de alți copii stăteau și-l ascultau. Micuțul Constantin, al cincilea din cei opt copii ai lui Grigorie Țanis, din clipa în care a găsit cartea aruncată și ruptă, „Mântuirea păcătoșilor”, de câte ori găsea prilejul, acolo în livezi, unde mergeau copiii satului să pască animalele, citea câte ceva din această „comoară”, iar mai apoi încerca să le explice ce însemnau cuvintele cărții.

Toți locuitorii satului din care acesta se trăgea, Keramuți din Malevi-Iraklion, îl considerau „luminat”, „alesul lui Dumnezeu”; născut într-o Duminică de dimineață, pe data de 16 Noiembrie 1928, deosebindu-se de ceilalți copii de vârsta lui. Toți se întrebau în legătura cu evlavia lui față de cele sfinte, dragostea lui cea mare pentru Biserică, pentru slujbe etc. De mic, pe când ceilalți copii stăteau și se jucau seara cu cei mari sau se distrau, obișnuia să se închidă singur în casă și să facă metanii. Însă, așa cum de altfel a povestit mai târziu, nu numai sătenii nu-l vedeau cu ochi buni datorită zelului lui, care credeau că le va sminti copii cu călugăria, dar chiar și părinții acestuia nu puteau înțelege credința lui caldă și râvna pentru cele sfinte.

Părinții lui erau evlavioși, așa cum bineînțeles erau toții țăranii Cretei, însă nu aveau această dragoste deosebită pe care o vedeau la micuțul Constantin. Toți frații lui erau veseli, bine legați la trup, având în minte, ca și ceilalți, jocurile și certurile. Costi însă, era diferit. Slăbuț la trup, sensibil, liniștit, blând, nu vroia decât să se închidă în casă, să citească și să bată metanii. Frații lui se mirau de el. Tatăl lui se neliniștise de comportamentul său. Era de părere că prea multă religie era numai pentru femei. Încercase, deci, cu ironii și amenințări să mai liniștească mințile fiului său. Însă micuțul Constantin pe toate le trecea cu vederea. Numai ce auzea clopotul și alerga primul la

biserică; imediat ce găsea vreo carte bisericească, dispărea. Se înduhovnicea din ce în ce mai mult. Mergea pe la biserici, aprindea candelile, se ruga și făcea metanii. Într-un final, cei ai lui s-au plictisit de el și i-au dat pace, zicând: „Acesta trăiește în lumea lui”; nu-l mai luau nici la treburile câmpului. Era și bolnăvicios, așa că îl lăsau acasă, ajutându-o pe maică-sa la treburile gospodăriei.

Mama lui, doamna Irina, încerca și ea, în zadar bineînțeles, să-l împiedice de la faptele sale. Dar căldura sufletului lui era atât de mare, încât absolut nimic nu putea să-l răcească în dragostea pentru Dumnezeu. Așadar, pe ascuns, visa la pustiu și la eremiți; de multe ori i-a trecut prin cap să ia câțiva pesmeți în traistă, să urce într-unul din munții Cretei și să devină ascet! Odată, pe când avea treisprezece ani, a luat cu el încă doi consăteni și au pornit spre Mănăstirea Kuduma, cu gândul să se facă monahi. Însă planul a eșuat și au fost nevoiți să se întoarcă. Când au ajuns în localitatea Venerato și a început să se întunece, cei doi prieteni ai lui s-au pus pe plâns.

La școală era un elev bun, cel mai bun. Învățătoarea îl iubea tare mult pe Costa, nu numai pentru că era inteligent, dar mai mult pentru că era un copil bun, plin de iubire, bunătate și sensibilitate. Avea deci un suflet mare.

Fiind un copil sărac, îi plăcea să dăruiască celorlalți copii tot ce avea, cu toate că îl certau părinții. Pe timpul ocupației fasciste, când pâinea

În sate era puțină, micuțul Constantin lua de acasă covrig de orz, îl ascundea pe sub haine și-l ducea vecinei lor sărace, care nu avea pâine să dea la copii. De mic copil, până când a plecat din această viață, l-a caracterizat această compasiune pentru aproapele lui. Era milos și avea o inimă care suferea pentru ceilalți. Mai târziu, câștigul urma să-l împartă drept milostenie; și când nu a mai avut bani, și-a dat și hainele de pe el săracilor, cuverturile, tot ce mai avea! Îi era milă chiar și de animale, le iubea și tare se supăra când vedea vreun animal chinuit. Nu vroia să fie omorâte, nici măcar gândacii și reptilele care făceau pagube culturilor. După mulți ani, când a ajuns preot duhovnic, urma să dea următoarele sfaturi: „Nu le omorâți. Aceste sărmame creaturi nu se bucură decât de această viață trecătoare. Să nu le-o luați și pe aceasta. Dumnezeu nu le-a dăruit suflet nemuritor, cum i-a dăruit omului”.

În anul 1940 termină școala primară, în satul lui. Micuțul Constantin își dorea tare mult să învețe, însă nici prin cap nu-i trecea să meargă la școala gimnazială. Pe de o parte, ocupația germană, pe de altă parte, sărăcia părinților, îi închideau drumul. Totuși, niciodată aceste două iubiri nu l-au părăsit. Dragostea de învățătură și setea nestinsă pentru Dumnezeu, Care era „bunul desăvârșit”, îl vor însoți tot restul vieții, până la sfârșit. În acest fel a rămas în sat lângă ai lui, participând la viața agricolă. Însă râvna lui pentru asceză și monahism

nu l-au lăsat niciodată să se liniștească. Se folosea și de cea mai mică ocazie pentru a rămâne singur, pentru a se ruga, pentru a face metanii, pentru a citi Viețile Sfinților sau altă carte sfântă pe care o găsea.

Cuprins de focul dragostei pentru Dumnezeu, în anul 1945 pleacă și se așează la Mănăstirea Savatienilor, care pe atunci era de călugări. Egu-menul de pe atunci, părintele Calinic, pe care întotdeauna l-a pomenit cu recunoștință în Sfânta Liturghie și în rugăciunile lui, l-a primit cu afecțiune și multă dragoste. Așa cum a mărturisit chiar părintele, toți călugării, dar și locuitorii satului Rogdia, care este aproape de mănăstire, l-au iubit peste măsură pe Costachi. Acolo a învățat să cânte și să citească, așa cum citesc monahii, și tot acolo, bunul părinte Calinic i-a făcut prima rasă.

Însă ispita, care vedea puterea duhovnicească a tânărului, nu l-a lăsat în pace. Abia după șase luni părinții au reușit să-l aducă pe Constantin din nou acasă, invocând motivul nunții surorii lui. Când a ajuns în sat, s-au așezat cu toții pe acesta pentru a-l convinge să rămână acolo și să nu mai plece. Constantin nu a învins ispita și, „amețit” de atâtea rugăminți, până la urmă a cedat. Mai târziu, când a vrut să se întoarcă la mănăstire, călugării de acolo nu l-au mai primit. Flacăra din inima lui, pentru monahism, s-a aprins și mai mult.

În anul 1946 dă examen la Seminarul Teologic din Hania și intră primul. Apoi, a rămas aproape o

lună la Mănăstirea Gouvernetu. Pentru a putea suporta mai bine cheltuielile, cu legea care încă mai era în vigoare, s-a transferat la Școala gimnazială Kapetanaki din Iraklion.

Dragostea lui pentru monahism nu l-a părăsit niciodată. Imediat ce a absolvit primul an, în aceeași vară, s-a întâlnit cu părintele Eustratie de la Mănăstirea Sfânta Ana cea Mică din Sfântul Munte Athos. Sufletul lui Constantin se aprinde din nou, și-l roagă pe călugăr să-l ia cu el la mănăstire. Părinții lui, mai ales maică-sa, „au mutat cerul și pământul din loc”, numai ca să nu plece de lângă ei. Într-un final, cu ajutorul unui polițist, o rudă de-a lor, au reușit să-l aducă înapoi.

Părintele din Muntele Athos, cu toate că l-a ținut într-o viață ascetică destul de aspră, a spus despre Constantin că nu mai vroia să plece. Pe deasupra, Constantin a mai avut și un vis: Se făcea că se găsea în biserica Schitului și dintr-o dată apare satana, care-l ia de guler și-l aruncă afară. Acolo, o mulțime de monahi făceau procesiune. Unii erau îmbrăcați strălucitor, iar alții erau în negru din cap până în picioare. De partea cealaltă, lângă un copac, o vede pe Maica Domnului, care-i zice: „Acum vei pleca, însă te vei întoarce mai târziu. Mama ta, nu-mi mai dă pace!”

Constantin se uită în dreptul mării și o vede pe mama lui scufundată până la gât, zbatându-se între valuri. Exact în ziua următoare, l-a găsit

Poliția, care-l căuta, și l-a trimis înapoi în Creta, în satul lui.

Era deja luna Decembrie. S-a dus din nou la școală, în clasa a doua. În luna Februarie a dat examene, pe care le-a trecut cu bine. A continuat până în clasa a șasea, iar când a terminat, a fost luat în armată.

2

TRISTEȚEA SĂRĂCIEI ȘI DRAGOSTEA PENTRU ÎNVĂȚĂTURĂ

Constantin Țanis este luat soldat și servește țara ca radiotelegrafist în transmisiuni. Iese în evidență prin conștiinciozitatea și purtarea lui. După unsprezece luni în slujba țării, își rupe mâna la exercițiile de luptă. Preotul unității, care-l prețuia deosebit de mult, mijlocește pentru acesta la comandament, care-l lasă la vatră timp de doi ani. Așadar, găsește prilejul să se întoarcă pe băncile școlii. Într-un final, după multe peripeții, reușește, iar în anul 1954 termină Școala gimnazială. Își ridică și brevetul militar, rămânându-i să mai facă încă nouă luni de armată, în locul celor doi ani în care a lipsit. Comportamentul lui însă, ireproșabil.

Este acum la vârsta de 26 de ani. Totuși, la această vârstă nu este doborât sau deznădăjduit, dorind în continuare să studieze. Tatăl lui însă este de neînduplecat, zicându-i: „Nu pot să te ajut...”.

Într-adevăr, situația economică a familiei era una tragică. Surorile lui erau necăsătorite, era sărăcie, iar ca să studiezi îți trebuiau mulți bani.

Trece și perioada examenelor de absolvire, iar Constantin nu vede de nicăieri ajutorul. Cu amărăciune și cu dorință, privește spre cer și se roagă, pentru că vrea tare mult să studieze... Și dintr-o dată, tatăl lui, sfătuit de cineva, ia altă decizie – acela a încercat să-i dovedească că este păcat să nu-i dea șansa fiului său de a studia. Însă toate școlile terminaseră examenele de absolvire, cu sistemul care exista pe atunci. Rămăsese numai Școala Pantios. După ce Constantin a citit numai trei zile pentru examen, timpul care-i mai rămăsese de altfel, a dat examen și a reușit.

Și iată cum vine la Atena. Era un student fără bursă, fără loc de muncă și fără să cunoască pe cineva. Începe un chin de neînchipuit. Nu are nici banii necesari pentru a închiria cameră; astfel este nevoit să meargă la o soră de-a bunicii lui, la mătușa Pelaghia.

Această mătușă lucrase mulți ani ca servitoare la o familie boierească pe numele ei Dracos, iar în perioada în care Constantin i-a cerut ajutorul nu mai avea atât de mulți bani. Cu toate acestea, mătușa lui cea bună, pe care o pomenea mereu în Sfânta Liturghie, i-a dat o cămăruță ca să locuiască... în foișorul casei! Și iată cum studentul Constantin a făcut rost și de locuință. Foișorul era magazia casei și era plin de vechituri, mobilă prăfuită etc. Însă

acest lucru nu l-a deranjat atât de mult pe Costachi. Ceea ce-l supăra cel mai mult era faptul că în odaia lui era aproape întuneric. Cum să citească?! Era nevoit să stea pe băncile din grădina casei și să citească la lumina zilei sau a stâlpilor de iluminat. În ceea ce privește hrana, așa cum ne povestește chiar el, mergea pe la diferite biserici și cânta la strană (cânta foarte frumos), mergea la Privegherile care se săvârșeau prin casele oamenilor și, în acest fel, economisise câțiva bani. Însă de unde să-i ajungă banii? Și pentru mâncare, și pentru îmbrăcăminte, pentru înscrieri, cărți și multe alte lucruri de care avea nevoie. În acest fel era constrâns de împrejurări să economisească și ultimul bănuț.

Tot el povestea că obișnuia să cumpere pâine uscată de la cuptorul de pâine, după care mergea la un restaurant și cerea o porție de sos cu stufat, ca să fie mai ieftin. De multe ori făcuse acest lucru.

Odată i-au adus o porție obișnuită de stufat. Tânărul se neliniștise, neștiind ce se întâmplă. Astfel, a strigat la unul din ospătari, zicându-i că a greșit, el cerând numai sosul. Ospătarul a zâmbit, zicându-i: „Nu, copilul meu, nu am greșit. Ești student, nu-i așa? Stăpânul tău îți trimite porția în dar”. Patronul restaurantului se pare că știa ce înseamnă sărăcia, înțelesese nevoile studentului sărac. Astfel, emoționat de lipsurile acestuia, l-a mai ajutat și altădată, dându-i de mâncare fără să plătească.